

PAASTUAJA IV PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine 1Sa16 ,1b 6-7.10-13a)
Lugemine esimesest Saamueli raamatust:

Issand ütles Saamuelile: "Täida oma sarv õliga ja mine. Vaata, ma läkitan sind Petlemma, Iisai juurde, sest tema poegade hulgast olen mina endale kuninga välja vaadanud". Ja kui Saamuel kohale jõudis ja nägi Eeliabi, siis ta mõtles: "Küllap seisab Issanda ees nüüd tema salvitu". Aga Issand ütles Saamuelile: "Ära vaata tema välimusele ja kõrgele kasvule, sest teda ei ole ma valinud. Jumala silm vaatab ju teisiti kui inimese silm. Inimene näeb ainult nägu, aga Jumal näeb südamesse". Ja Iisai laskis oma seitsmel pojal Saamueli eest mööda minna, kuid Issand polnud ära valinud kedagi nende seast. Ning Saamuel küsis Iisai käest: "Kas need on kõik sinu pojad, kes sul on?" Ja Iisai vastas: "Kõige noorem on veel, aga tema on lambakarjas". Siis Saamuel ütles: "Läkita tema järele ja lase tal siia tulla, sest me ei istu lauda enne, kui ka tema on kohal". Ja Iisai saatis talle järele ning laskis tal tulla. Taavetil olid punased palged, ilusad silmad ja kaunis välimus. Ja Issand ütles: "Tõuse ja salvi tema, sest tema on minu äravalitu". Ning Saamuel võttis õlisarve ja salvis teda tema vendade keskel. Ja Issanda Vaim tuli Taaveti üle ning jäi temaga sellest päevast alates. See on Issanda Sõna.

(Vastulaul Ps23 ,1-2. 3-4. 5-6 R:1)

R: Issand on mu karjane ja mul pole millesti puudust.

Issand on mu karjane ja mul pole millestki puudust.
Haljal aasal ta laseb mul lebada,
vee äärde ta juhatab mind,
seal saan ma puhata, sest tema kosutab mu hinge.
R:

Ta juhib mind õiget teed, oma nime väel.
Ja kui ma kõnniksin kasvõi surmavarju orus
ei karda ma kurja, sest sina oled minuga,
sinu valitsuskepp ja karjasesau annavad mulle julgust.
R:

Sina katad mulle laua minu vaenlaste nähes,
Sina salvid mu pead lõhnava õliga ja täidad mu karika pilgeni.
Sinu headus ja arm on mu ümber kõik minu elupäevad
ja ma jään Issanda kotta kogu mu eluajaks.
R:

(Teine lugemine Ef5 ,8-14)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast efeslastele:

Vennad: enne te olite pilkane pimedus, nüüd aga te särate Issanda valgusest. Elage valguse lastena! Sest valgus kasvatab headuse, õigluse ja tõe vilja. Katsuge järele, et te mõistaksite, mis on Issandale meelepärane, ja ärge minge tegema pimeduse tegusid - tooge need pigem päevavalguse ette. Sest mida niisugused inimesed salajas teevad on nimetadagi häbi. Kuid kõik, mis salajas tehakse, saab avalikuks valguse käes, ja kõik, mis on valguse käes, on avalikuks saanud. Seepärast ongi öeldud: "Ärka üles, kes sa magad, ja tõuse üles surnuist, siis on Kristus sinu valgus".
See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 8,12b)

Mina olen maailma valgus,
kes minu järel käib, sellel on eluvalgus.

(Evangeelium Jh9 ,1-41)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Kord kui Jeesus teed käis, nägi ta üht meest, kes oli sündimisest saadik pime. Ja tema jüngrid küsisid temalt: "Rabi, kes on siin pattu teinud, et seesinane on sündinud pimedana? Kas tema ise või tema vanemad?" Jeesus vastas: "Ei tema ega ta vanemad, vaid Jumala teod peavad temas avalikuks saama. Sest nüüd, päeva ajal, peame meie tegema tema tegusid, kes ta mind on läkitanud; sest tuleb öö, mil keegi ei või midagi teha. Kuni ma olen maailmas, olen mina maailma valgus." Nende sõnade järel sülitas Jeesus maha, tegi süljest muda, määris mudaga pimedat silmi ja ütles talle: "Mine pese end Siloahi tiigis". Siloah - see tähendab tõlgituna "läkitatu". Ja pime läks ning tuli tagasi nägijana. Siis ütlesid tema naabrid ja need, kes teda seni olid kerjamas näinud: "Kas see pole mitte seesama mees, kes istus ja kerjas?" Ühed ütlesid: "Jah, seesama", teised aga ütlesid: "Ei, ta on ainult näib selle mehe sarnane olevat". Viimaks ütles mees ise: "Mina see olen". Siis nad küsisid temalt: "Kuidas sinu silmad lahti läksid?" Ja tema vastas: "Mees, keda hüütakse Jeesuseks, tegi muda ja määris mu silmi ja ütles mulle: "Mine Siloahi tiigi äärde ja pese end!" ja ma läksin, pesin ja saingi nägijaks". Aga nemad küsisid temalt: "Kus ta on?", kuid tema vastas: "Ma ei tea".

Siis viisid nad mehe, kes oli nägijaks saanud, variseride juurde, sest see päev, mil Jeesus tegi muda ja avas mehe silmad, oli hingamispäev. Variserid küsisid temalt omakorda, kuidas ta on nägijaks saanud. Aga tema ütles neile: "Ta pani muda mu silmadele, ma pesin ennast ja nüüd näen". Siis ütlesid mõned variserid: "Jeesus ei ole Jumala inimene, sest ta ei pea hingamispäeva". Teised aga kostsid: "Kuidas saab patune inimene niisuguseid tunnustähti teha?" Ja nende vahel oli lahkmeel, ning nad küsisid pimedalt: "Mida ütled sina tema kohta, kes ta sinu silmad nägema pani?" Ja ta ütles: "Tema on prohvet". Seepeale ei tahtnud juudid uskuda, et ta oli pime olnud ja nägijaks saanud, ning nad kutsusid tema vanemad. Nad küsisid nendelt: "Kas on see teie poeg, kellest te räägite, et ta on sündimisest saadik pime olnud? Kuidas võib see siis olla, et ta nüüd näeb?" Seepeale kostsid vanemad ja ütlesid: "Tema on tõesti meie poeg ja me teame, et ta on sündimisest saadik pime olnud, aga seda, kuidas ta nüüd näeb ja kes tema nägema pani, seda meie ei tea. Küsige seda tema enda käest, ta on juba nii vana küll, et võib ise enda eest kosta". Tema vanemad vastasid nõnda sellepärast, et nad kartsid juute, kuna juudid olid omavahel kokku leppinud, et igaüks, kes tunnustab Jeesust Messiaks, tuleb sünagoogist välja heita. Sellepärast ütlesidki tema vanemad: küsige tema enda käest, ta on juba nii vana küll.

Aga variserid kutsusid nüüd inimese, kes oli olnud pime, teist korda enda juurde ja ütlesid talle: "Räägi tõtt Jumala palge ees! Meie teame, et see inimene on patune". Aga tema kostis seepeale: "Kas see mees on patune või ei, seda mina ei tea. Tean ainult üht, et ma olin pime aga nüüd näen". Siis küsisid nad temalt uuesti: "Mida ta sulle tegi? Kuidas ta sinu silmad avas?" Mees vastas neile: "Ma ju ütlesin teile, aga teie ei võtnud kuulda, miks te tahate seda veelkord kuulata? Ehk tahate teiegi tema jüngriteks hakata?" Siis nad sõimasid teda ja ütlesid: "Sina ise oled tema jünger; meie oleme Moosese jüngrid. Me teame, et Jumal on Moosese rääkinud, aga kust tuleb see mees, seda meie ei tea". Mees kostis vastuseks: "See ongi imelik, et teie ei tea, kust ta on tulnud, ometi on tema mu silmad nägema pannud. Me teame, et Jumal ei võta kuulda patuseid, vaid kui keegi on jumalakartlik ja teeb tema tahtmist - teda võtab Jumal kuulda. Seda pole veel ilmiski kuulnud, et keegi oleks pimedana sündinu nägema pannud. Kui see inimene ei oleks Jumala juurest, ei suudaks ta midagi teha". Aga nemad kostsid talle: "Sina oled oled pattudes sündinud täieni, aga tahad meid õpetama tulla?" ja nad heitsid ta sünagoogist välja.

Kui Jeesus kuulda sai, et variserid olid selle mehe sünagoogist välja heitnud, küsis ta tema käest, siis kui nad kokku said: "Kas sa usud Inimese Pojasse?" Ja tema vastas: "Kes ta on, mu isand, et ma saaksin temasse uskuda?" Jeesus ütles talle: "Vaata, sa näed teda, see on tema, kes ta sinu ees seisab ja sinuga räägib?" Aga tema vastas: "Ma usun, Issand" ja heitis tema ette silmili. Jeesus

ütles: "Mina olen tulnud maailma üle kohut mõistma, et panna pimedad nägema ja võtta nägijailt silmavalgus". Aga mõned variserid olid seal lähedal, nad kuulsid ja ütlesid talle: "Kas meie olemegi siis need, kes ei näe?" Jeesus ütles neile: "Kui te oleksite pimedad, siis ei oleks teil pattu, aga sellepärast, et te nüüd ütlete: "Meie oleme nägijad", jääb patt teie sisse".
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, nagu sõnaraamat ütleb, on valm õpetliku või pilkava sisuga lühiteos, kas värssides või proosas. Valmidel on pikk ajalugu, varasemad teated neist pärinevad juba sumerite kultuurist kolmandast aastatuhandest enne Kristust. Valm koosneb kahest osast: esimeses osas esitatakse tavaliselt sündmus, teises antakse õpetlik järeldus ehk moraal. Seal naeruvääristatakse mõistukõneliselt inimeste ja ühiskonna pahesid, kuigi otseste tegelastena esinevad enamasti loomad.

Üks niisugune on tuntud valm luigest, haugist ja vähist, kes hakanud kord üheskoos vankrit vedama. Paraku oli igapäevaelus eesmärgist omamoodi arusaam - luik tahtis vankrit taevasse tirida, haug järve vette lohistada ja vähk tõmbas vähikäiku, tagurpidi, nagu vähk kunagi. Muidugi ei liikunud vanker seepeale üldse paigast.

Missugune oleks selle valmi moraal meie, tänapäeva kristlaste jaoks? Meie ajal - ja võibolla mitte ainult meie ajal - on nii, et kui vankriks on kirik, siis ultrakonservatiivid üritavad seda vähina minevikku tagasi tirida, ultraliberaalid ja ateistid aga vette lohistada, et koorem upuks ja vanker kõlbmatuks muutuks. Jeesus tuli siia maailma, et luigena taevasse teed näidata. Meie küll tema kombel päris lennata ei oska, aga me võime siiski vähemalt püüda vankrit jõudumööda ülesmäge vedada. Kui me seda ustavalt ja nurisemata teeme, siis ehk tuleb Jumal meile kunagi appi ja viib meid taevasse, nagu prohvet Eelija kord oma tulevankriga taevasse läks. Me palvetame Kyrrie...

Jutlus

Ka tänases evangeeliumis näivad kõik tegelased justkui eri suundades vankrit tõmbavat. Jüngrid küsivad Jeesuselt, kumb on teinud pattu, kas pimedalt sündinu ise või tema vanemad. Jeesus vastab, et mitte kumbki.

Variseridel on toimunu kohta oma seisukoht, nad välistavad juba ette võimaluse, et võiksid ise eksida või peaksid midagi veel juurde õppima. Nad on veendunud, et Jeesus oleks pidanud käituma täpselt nii nagu ootasid nemad, ja kui läks teisiti, siis pidi nende arvates olema viga Jeesuses.

Kahtlemata oli ka Jeesusel oma kindel tagamõte, kui ta tervendas pimedat just hingamispäeval, ja tegi seda veel nii veidral viisil. Mõelgem korraks järele - variserid pidid kõike, mis juhtus, pärast ka teistele variseridele detailselt edasi jutustama: kõike seda, kuidas Jeesus sülitas maha, tegi süljest muda, määris mudaga pimedat silmi... See võis nende kolleegide kõrvus kõlada umbes nii, nagu räägiks keegi tänapäeval, et tema maja ette maandus UFO ja sellest väljunud rohelised mehikesed kasvasid tema koerale äralõigatud saba otsa tagasi. Niisuguse loo rääkijat ei võta keegi enam päris tõsiselt, ja võibolla oligi see Jeesuse kaugem eesmärk - näidata, et variserid ei suuda isegi faktide ja imedega silmitsi seistes ei oma vigu tunnustada, midagi õppida, ega seetõttu ka inimesi õigele teele juhatada.

Nägijakssaanu demagoogia on aga lausa nauditavalt humoorikas. "Kas see mees, kes mu terveks tegi on patune või ei, seda mina ei tea. Tean ainult üht, et ma olin pime aga nüüd näen". Siis küsisid variserid temalt uuesti: "Mida ta sulle tegi? Kuidas ta sinu silmad avas?" Mees vastas neile: "Ma ju ütlesin teile, aga teie ei võtnud kuulda, miks te tahate seda veelkord kuulata? Ehk tahate teiegi tema jüngriteks hakata?" Siis nad sõimasid teda ja ütlesid: "Sina ise oled tema

jünger; meie oleme Moosese jüngrid. Me teame, et Jumal on Moosesega rääkinud, aga kust tuleb see mees, seda meie ei tea". Mees kostis vastuseks: "See ongi imelik, et teie ei tea kust ta on tulnud, ometi on tema mu silmad nägema pannud. Me teame, et Jumal ei võta kuulda patuseid, vaid kui keegi on jumalakartlik ja teeb tema tahtmist - teda võtab Jumal kuulda. Seda pole veel ilmiski kuulnud, et keegi oleks pimedana sündinu nägema pannud. Kui see inimene ei oleks Jumala juurest, ei suudaks ta midagi teha".

Seepeale kaotasid variserid viimase enesevalitsuse ja laotasid oma paadumuse ning kõrgi kõiketeadmise kogu maailma ees laiali: "Sina oled oled pattudes sündinud täieni, aga tahad meid õpetama tulla?" ning nad viskasid ta sünagoogist välja. Sellest kuuldes keeras Jeesus ise lõpuks veel kogu loole vindi peale. "Mina olen tulnud maailma üle kohut mõistma, et panna pimedad nägema ja võtta nägijailt silmavalgus". Seepeale küsisid variserid: "Kas meie olemegi siis need, kes ei näe?" Jeesus vastas neile sõnadega, mida meie kõik peaksime iga päev meeles pidama: "Kui te oleksite pimedad, siis ei oleks teil pattu, aga sellepärast, et te nüüd ütlete: "Meie oleme nägijad", jääb patt teie sisse".

Armsad õed ja vennad, kas see on nüüd hea või halb, kuid ilmselt ei õnnestu meil siin maises elus kohata inimesekssaanud Jumalat, kellel on kahtlemata alati õigus. Aastasajad, mis meid neist kaugetest aegadest eraldavad, on meile inimestevaheliste suhete kohta aga õpetanud, et õelalt teiste üle naermine teeb meid varsti endale märkamatuks nende sarnaseks ja nendega samaväärseks.

Kui inimesed omavahel tülitsevad, siis on igaüks oma õiguses veendunud - muidu polekski ju tüli. Sageli peab isegi paika, et kõigil neil on omamoodi õigus ja kellelgi pole süüd, ainult et tüli käigus tavaliselt teise tülipoolse õigusesse ei süveneta ja sellepärast ei saabu ka lahendust. Kindlasti on olemas põhimõtteid, millest me ei saa ega tohigi mingil juhul loobuda, kuid teisalt ei tohi me unustada, et päris tõde teab ainult Jumal. Meie, inimesed, peame siin maailmas omavahel läbi saama nende vahendite piirides, mis meile on kättesaadavad. Amen.